

Lepši deo naše ekipe na bageru koji je probio smetove na grebenu Dukat planine

Kraća pauza na vrhu Dukat planine

Naš najmladi čitalac u Trgovištu

Uz Triglav osiguranje ni izvlačenje užetom nije bilo rizično

Jovana i Zorana

Naš reporter Aleksandar Veljković i njegov Cherokee

Na Sreteńskom karavani je bilo i mnogo druženja i zabave: Jelena Blečić i Srdan Miholčić

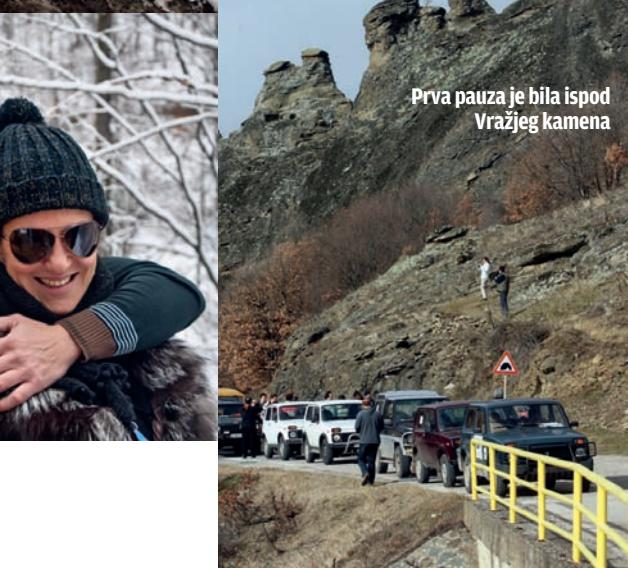
O krajnjem jugoistoku Srbije ne zna se mnogo. Da bismo ovaj kraj nesvakidašnje prirodne lepote približili ljubiteljima prirode i terenske vožnje, u saradnji sa klubom „Srebrna glava“ upustili smo se u jedinstven poduhvat - organizaciju zimskog 4x4 karavana

Crkva Presvete Bogorodice kod Trgovišta

Prva pauza je bila ispod Vražnjeg kamena

Kroz vrleti Dukat planine

Kada je naš konvoj po gotovo proletnjem, toploim sunčanom danu 19. februara krenuo iz Beograda, teško je bilo poverovati da negde gore u planinama još uvek ima snežnih smetova koji mogu da nas osuđe u nameri da goste karavana i novinare provedemo preko najviših vrhova Dukat planine. Samo dan ranije na „vrućoj liniji“ sa Bosilegradom i Trgovištem odvijala se prava drama, jer put sa trgoviške strane nije bio probijen i pretlai je opasnost da čemo morati za ovaj karavan da improvizujemo drugačiju rutu od prvobitno planirane. Velikim požrtvovanjem žitelja mahala iznad Radovnice, poslednjeg sela kada se od Trgovišta krene ka Dukat planini, koji su u bageru bez kabine čistili put čitave noći, nama je 20. februara ujutro prolaz ka Bosilegradu bio sloboden i konvoj je tog lepog jutra mogao da krene iz Vrana po planu.

Pojava našeg konvoja za Trgovište je, svakako, bila događaj za pamćenje – brzo su se okupili radoznalci, a objektiv našeg fotoaparata je zabeležio i najmlađeg čitaoca AUTO BILDA. Trebalо je, međutim, produžiti dalje, jer je zimski dan kratak, a pred nama je bio ozbiljan poduhvat savladavanja preko 1.800 m visoke planine.

Uspon počinje

Stigavši do kraja asfalta u Radovnici, prerasporedili smo vozila u konvoju. Oprema učesnika konvoja bila je vrlo šarolika, gume na mnogim vozilima nisu bile čak ni zimske, a kamoli terenske, tako da je bolje opremljene automobile trebalo postaviti neposredno ispred onih za koja je moglo da se pretpostavi da će biti „problematična“. Naši dežurni mehaničari, Bobi i Ne-

ša, sa dva Dodge Nitro, koje nam je Chrysler Balkans ustupio za karavan, još pre polaska iz Vranja preventivno su skinuli prednje spoljere, što se kasnije, kada smo stigli do mesta gde je trebalo savladati poteze dubljeg snega, pokazalo kao mudar potез.

Uz poslednju kontrolu na vozilima, krenuli smo polako na više, pregazivši par nabujalih potoka, putem koji lagano vijuga ka visovima Dukata. Sneg je počeo stidljivo da se pojavljuje tek na oko 1.100 m visine, da bi ga sa svakim savladanim metrom uspona bilo sve više, ali samo pored puta jer su naši domaćini očistili sneg s puta za svaku pohvalu. Prolaz do glavnog grebena Dukata, gde se put od Trgovišta spaja sa najkrćom varijantom puta prema Bosilegradu, onim koji se direktno spušta u dolinu Ljubat-

Bobi, čovek koji sve zna o servisiranju terenaca, u prepuštanju daljinama

ske reke, protekao je rutinski, u ujednačenom ritmu i bez ikakvih problema s bilo kojim od vozila. Tu smo, uživajući u dalekim vidicima koji su se sa prevoja pružali na sve strane, proveli neko vreme družeći se sa našim bageristima i čekajući glavnog junaka ovog karavana, predsednika opštine Bosilegrad Vladu Zaharijevu, bez čije pomoći na probijanju puta celom dužinom grebena Dukat planine ova avantura ne bi ni približno mogla da bude ono što je bila.

Harizmatični Vlada Zaharijev, koji zbog bujne kose i razuzdane frizure sam sebe naziva „čupavcem“, stigao je na prevoj u svom terenu Nissan Terrano, sa brojnom ekipom prijatelja koji su napunili svih sedam sedišta. Na prevoju je već čekalo prateće vozilo bosilegradske ekipe, legendarni ruski UAZ, ali opremljen dizel motorom. Gume jesu bile „čelave“, ali su zato tu bili lanci. Nakon zajedničkog fotografisanja učesnika sa bagerom, gospodin Zaharijev je letimčno pogledao šarenis konvoja i glasno prokomentarisao: „Ni-ko od vas nema lance? Au, ne znam kako ćete gore da prođete...“

Put kroz tunel od snega

Došli smo do ključnog momenta u probijanju preko Dukat planine, gde će se pokazati koliko vozila objektivno mogu, ali i snalažljivost i timski duh učesnika. Put do početka spušta ka Bosilegradu, s druge strane 1.820 m visokog Golemog vrha, nije bio dugačak, tek sedam kilometara, ali nas je na tih sedam kilometara čekalo nekoliko ozbiljnih izazova.

Prvi jači uspon doneo je i prve probleme vozilima sa lošim pneumaticima, jer je tlo bilo natopljeno sveže otopljenim snegom, meko, pa trakcija je gotovo da i nije bilo. Tu je do izražaja došla odlična elektronika kontrole proklizavanja na Land Rover Discoveryju, mada nas je prijatno iznenadio i Dodge Nitro. Strahovali smo da će oba „dodža“ više vremena provesti na užetu nego bez njega. Sajla je zatrebala tek u ekstremno strmoj i blatnjavaoj završnici uspona, gde ni najbolja elektronika nema šanse bez ozbiljnih krampona. Na to mesto se ekipa AUTO BILDA vraćala desetak puta, kako bi učesnike, jednog po jednog, izvukla na ravno i čvrsto tlo.

Konvoj na očišćenom delu puta

Grupni portret učesnika Sretenjskog karavana sa predsednikom opštine Bosilegrad Vladom Zaharijevim i bagerom zahvaljujući kome smo se probili preko Dukat planine

Usledilo je nezaboravno talašanje preko livada na samom vrhu grebena, na delu planine gde se sneg već otopio, tako da je to bila prilika za opuštanje i uživanje u bezgraničnoj slobodi kretanja. Opuštenost, međutim, nije dugo trajala – stigli smo do mesta gde je trebalo nekako stupiti na trasu koju su bageri raščistili kroz nekoliko metara dubok smet, a između suvih livada preko kojih smo prošli i očišćenog ravnog dela puta delilo nas je stotinak metara dubljeg, vlažnog snega. To je bio pravi ispit snalažljivosti i timskog duha ekipe, gde su lopate udarnički radile, a učesnici priskakali jedni drugima u pomoć.

Kada je i poslednji učesnik konvoja konačno prebrodilo prepreku, već je uveliko pao mrak, tako da smo tih nekoliko kilometara kroz „tunel“ prokopan kroz više metara visoke smetove i dug spust ka Bosilegradu prešli po mraku. Avantura prvog dana je bila završena, a Dukat planina osvojena. U Bosilegradu nas je

Neiskorišćeni turistički potencijali jugoistoka Srbije

Put od Vranja ka Trgovištu je dug i pun krivina, ali je ipak u pitanju solidan asfalt. Teško je naslutiti da je ovo jedna od najsiromašnijih opština u Srbiji, gde mlađih ima sve manje, a industrija je praktično stala. Da Trgovište i te kako ima potencijal za razvoj turizma, savršeno je jasno dok putujemo kroz lepu dolinu reke Pčinje, koja izvire pod samim najvišim vrhovima Dukat planine. Nešto pre samog Trgovišta, pravimo kraću pauzu pod Vražnjim kamenom, prirodnim spomenikom u kanjonu Pčinje, koji svojim oblicima stena veoma podseća na daleko poznatiju Đavolju varoš. Posećujemo i obližnju crkvu Presvete Bogorodice.

Vražji kamen kod Trgovišta - Đavolja varoš očigledno nije jedinstven fenomen na našim prostorima

predsednik Zaharijev ugostio zaista domaćinski – u zgradama škole priređen nam je ručak (doduše, malo zakasneli), gde prosto nismo mogli da se opredelim šta je ukusnije od domaćih specijaliteta. Na oproštaju nam je poručeno da smo kod „braće Bugara“ u Bosilegradu (Bugarsko stanovništvo čini preko 90% populacije) uvek dobrodošli i pozvani smo da dodemo i leti, jer ono što smo tog dana prošli samo je mali deo ogromnog prostora prepunog prirodnih lepota koje treba upoznati.

Vlasina i Čemernik

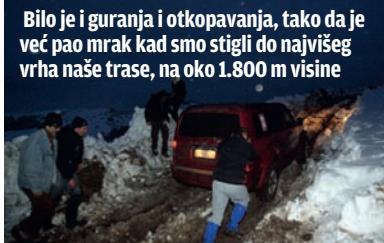
Te noći smo spavali u hotelu „Vlasina“ na Vlasinskom jezeru i bili svedoci ponovne promene godišnjeg doba – kiša koja je uporno padala tokom čitave noći, ujutro je prešla u vejavicu, a temperatura je, kao što uostalom i priliči februaru, pala ispod nule. Nakon kraće konsultacije sa lokalnim šumarima iz Crne Trave, odlučili smo da ipak zaobiđemo prvobitno planirani trasu grebenom Čemerni-

ka, jer nam je rečeno da putevi gore tokom čitave zime nisu čišćeni i da se na nekim mestima zadržao sneg dubok više od metra. A to bi za konvoj ovako šarolikog sastava sasvim sigurno bio preambiciozan zalogaj. Umesto toga, opredelili smo se da deonicu do Predejana savladamo solidnijim makadamom koji kreće od Crne Trave, jer se ovaj put tokom zime ipak održava. Bila je to jedna potpuno opuštena završnica, na putu gde su pahulje, kako smo se spustili gotovo 1.000 m sa prevoja na Čemerniku do Predejana, ponovo ustupile mesto kišnim kapima.

Završni ručak u motelu Predejane bio je prilika da rezimiramo utiske, u nepokolebljivom uverenju da smo planine vlasinskog kraja tek načeli. Za dva dana prešli smo oko 220 km, od čega je, doduše, tek manji deo bio „off-road“, ali u zimskim uslovima svaki kilometar van asfalta vredi kao deset preko leta.

Aleksandar Veljković
Foto: Miloš Jelesijević

Bilo je i guranja i otkopavanja, tako da je već pao mrak kad smo stigli do najvišeg vrha naše trase, na oko 1.800 m visine

Trebalo je i snalaženja da bi neki učesnici savladali klizave uzbrdice

Land Rover Discovery je, uprkos letnjim pneumaticima, solidno savladavao težak teren

Zahvaljujemo partnerima i prijateljima koji su nam pomogli u realizaciji ovog karavana: Triglav osiguranje, Grand Motors, Chrysler Balkans, Frad, Jasmina Vermezović, novinar Tanjuga, Miloš Jelesijević, fotoreporter Tanjuga, Saša Škrkić, snimatelj